

SLOVENSKI NAROD.

iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veča po pošti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ali smo ustavi sovražni?

Mej mnoge binavske pripomočke, s katerimi hočejo nemški in nemškutarski protivniki nas Slovane očrniti, vrača se ne najredše očitane ali sumničenje, da smo ustavi sovražni (verfassungsfeindlich), in nemškutarji in nemški liberalci (kateri pa liberalnost vselej z nogami teptajo kadar nij njim na samopašno korist) nazivljejo sami sebe evfemistične „ustavoverce“ ali ustavi zveste. S prvim isto tako po krivem in brez uzroka hočejo nas obdolžiti, da smo za reakcijo in proti ustavnosti, kakor je prav za prav njih ustavovernost (to besedo v pravem pomenu vzeto a ne v zaničljivem, ki ga je mej Slovani dobila) vselej laž, kadar pride čas izpolnovati one člene in paragrafe v ustavi, ki se dajo nam na dobiček in nam na pravico tolmačiti, na pr. glasoviti člen 19. o ravnopravnosti, kateri je zaradi svoje samo papirnate veljave uže trivijalen postal v naših pritožbah. Mi več kot dvomimo, ali se mej našimi protivniki res tako lehkoverni ljudje nahajajo, ki morejo verjeti, da bi kdo resen mej nami malomaren bil za pravice, katere smo vsi vkup dobili po zrušenji Bahovega absolutizma, pod katerim se niti geniti nijmo mogli.

Kar pa mi zametavamo, t. j. prenarejeno videti želimo, to so krivičnosti, ki se nam v narodnem oziru po ustavi godé, na primer po volilnem redu, šolskih naredbah, katere nam tujščino urivajo itd. Revizijo ustave, to bode tako dolgo geslo vseh avstrijskih Slovanov, dokler ne bode izvršeno. Ali se ta revizija izvrši na podlogi sedaj obstoječe ustave, torej tako rekoč ustavoverno, ali pa z inicijativo krone tako, da se vrne na oktoberski diplom, to nam je vse eno, nam je za stvar bolj, nego

za formo. Pač je naša neodločilna misel, da je za poslednje prekasno in da se bodo morali hoteč ali nehotič naposled tudi Čehi postaviti na ustavna tla in od tu delati na to, da se ustava tako revidira in popravi, da bode tudi nam Slovanom v narodnih zadevah prav. To je jedro vse zadeve in realne politike in v tem bodo morali slovanski politikarji v Avstriji bolj sami s soboj na čisto priti nego so sedaj, ko razen Čehov vsi v državnem zboru sede, ter tako faktično s sodelovanjem ustavo priznavajo, a zunaj ne znamo svojega federalizma jasno določiti in obrisati. Kajti, da federalizma Slovani ne ljubijo zavoljo njegovega imena, nego le za to ker upajo v narodnem obziru več pravice po njem doseči, to je istina, kakor je dosedaj neovržena istina, da bi federacija po deželah Slovincem ne bila na korist, ker dve tretjini našega naroda tujca v majoriziranje izroči na Koroškem, Štajerskem itd.

To smo samo po vrhu omenili, — kajti o tem bi se dale obširne študije pisati, — ker sedaj tudi češki listi drugače pišejo, nego so nekdanj. „Politik“ od 20. aprila vrača nemško sumničenje, da Čehi konspirirajo proti ustavnosti, pa z veliko zaupnostjo izreka, da je „trenotek vedno bližji, ko bode krona sama vzela v roke pomirjevanje mej narodi, ko se je vladajoča stranka nesposobno izkazala, izvesti ga.“ — Tudi v družih novinah srečujemo enaka ugodna pričakovanja, ki se posebno vežejo na povratek cesarjev iz Dalmacije. Da bi se obistinila! Tu ne bi trebalo nobenih ustavnih prevratov, nobenih prisegolomov in oskrnjenja ustave, samo poštene volje, krepke roke in dobrohotnega srca je treba, pa se da mir mej avstrijskimi narodi hitro narediti, temveč ker so izkušnje menda uže tudi Čehi naučile, da tist ne prodra

svojih voličev, kateri jih vedno predrag drži. Od takozvane, ustavoverne, t. j. pri nas, nemškutarske in birokracijske stranke — to se vé, da ne pričakujemo tudi mi ne več pravičnosti in sprave; zato je res, da pomirjenje narodov in odpravljenje Auerspergovanja je za sedaj edino le iz inicijative krone mogoče, ustavaki hočejo le gospodovati.

Cesarjevo potovanje v Dalmacijo se je zgodilo proti volji Auerspergovega ministerstva, za to tudi noben minister nij s cesarjem. To kaže, da ima krona še inicijativo, da je tedaj veliko upanja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. aprila.

V **štajerskem deželnem zboru** je 25 poslancev stavilo nasvêt, naj se deželnemu odboru naloži, izdelati postavo, ki določno objasni pravico in interpeliranje in dolžnost vladnega komisarja odgovarjati.

V **češkem deželnem zboru** je bila šolska postava v posvetovanji. Čeh Gregor je dejal, da se šolska postava ne dá popolnem izvršiti, da je deželnej avtonomiji nasprotna. V hrudimskem okraji bi bilo moralo 1100 staršev zaprtih biti zaradi zanamčenja šolske dolžnosti.

Cesar je prišel 20. t. m. v Spljet, kjer so italijanissimi v večini. Tu nij bil tako sijajno sprejet, kakor v Zadru in Šibeniku. Italijani baš čez morje škilijo v Italijo. Hrvatskemu ljudstvu je bilo od Lahov prepovedano, živio-klicati, prav kakor v Trstu in Gorici Slovincem. A ipak je dobro, da cesar to vidi.

Ogerski cerkveni list „Jelenkör“ pravi, da pri prihodnjih volitvah katoliško duhovenstvo ne pojde ni z vlado, ni s Senyeyem. Torej bodo duhovni tudi na Ogerskem svojo stranko delali.

Listek.

Pisma iz Rusije.

VII.

V Petersburgu. [Izv. dop.]

(Konec.)

To škatljico z nekako mrtvaško podobno prejel sem od starega Andrejca, ko sem prvokrat šel v šolo. Sivi starček jo je zamazal s smolo, solzne so bile svitile oči njegove, ko mi jo je tlačil na razhodu v najskrivnejši žepček mojega novega, iz domačega sukna narejenega jopička. „Na Francek,“ pravi, „spomni se me, kadar postaneš pastir drugačnih ovčic, kakoršne so bevka, maroga, sivka, tvojega očega, kateremu jih uže pasem po tej golej Olševi 20 let.“ Dobri možek je v njej hranil samo žeznane reči, kakor šmarne petice, katerih je

vsako leto eno skrivaj vteknol v svojo velikonočno klobaso, ter jo tak kontreband poslal k žegnu. Lušarske romarske sveče za srečno poslednjo uro in škapulir Nazerskega kloštra proti vsem nesrečam, ki so ga mogle zadeti v sredi njegovih ovac. Bal se je za njo bolj, kot za svoj rudeč maček, in je nikomur nij pokazal, razven otrokom mlajšim sedmih let; kajti le do tega leta, kakor je on rad pripovedoval, bilo je vsako dete v „gnadi božji,“ ker kar je starejše, se vedno tepe s skušnjavami hudobca.

Ah ta črna škatljica! Koliko mi je naglala. Dolgo si je nijsem upal odpreti, no ko sem spoznal fige in rožiče, spustil sem jo v silnej finančialnej zadregi nalašč na tla; kajti vedel sem, kaj je hranil v njej moj Andrejec. Hotel sem se prepričati, ali se bo razbila, ali je v istini kaj posebnega na tej črnej škatljici. Razbila se nij, a

smrdljiva smola je odpustila, pokrov je odpal, zažvenkljale so po podu tri šmarne petice, in izvalil se iz nje papirček prav čedno zavit od vseh strani, pa ves zamazan in zapačkan, in ugibal sem uže tedaj, da bez Lušarske sveče ne bode. Šmarne petice, znaj bog, gde ve delite svoje žegne, duh teče malo po svinskih klobasah! a škatljico papirčkom vred hranil sem vedno zvesto in jo bom tudi v prihodnjost. Prinesel sem jo nevedé celó v St. Petersburg na zemljo pravoslavno, in jaz bi ne mogel, če bi ravno hotel, odgovoriti ni tika ni taka, če bi se kakemu buzakljunu zahotelo, objaviti me za to za „sakrilega.“

I-ta črna škatljica, kako mi je ona prav prišla, kako so me napadle take misli — misli nekake svete lenobe. Jer v papirčku zasaljenem nij le okazala se mihina rudeča, lepo zvita svečka s svetih Lušarij,

Vnanje države.

Francoski listi oporekajo trditve pruskih novin, da oni vsak dan maščevanje pridigujejo.

Angleški časniki, govoreč o prusko-belgijski zadevi, sploh izražajo mnenje, da se vojne nij bati.

Iz **Rima** se poroča, da papeški list oporeka vest, ka bi bili nemški škofje v posebnej okrožnici razložili papežu stanje katoličanstva v Nemčiji. — Garibaldi bolan leži.

Nemška Bismarkova „National-Ztg.“ pravi, da bodo na Nemškem kloštri odpravljani. Da dotična postava nij uže dosedaj prišla v zbornico, temu je kriv le premislek, kateri kloštri bi se začasno na preklic še pustili. — Kronprinc potuje po Italiji, a ne zmenijo se mnogo zanj, torej ne bode mogel posebno porabiti naukov, katere mu je Bismark na pot dal. — Feldmaršal Manteuffel je 18. aprila potoval na poseben ukaz cesarjev v Peterburg. Kaj se snuje?

Iz **Carigrada** se brzojavlja, da je v provinciji Bagdad kuga (buboni) začela razsajati.

Dopisi.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem [Izv. dopis.] Pretečeni petek, to je 16. t. m. je okolo pólunoči ogenj nastal v žagi Anton Zupančiča v Št. Ruperški občini, ki je do tal pogorela. Uzrok požara bila je neprevidnost. Žagar si je namreč prejšnje popóludne napravil tik žage ogenj, da bi se grel. Ko na večer odide spat, pozabil je žrjavico popolnem ugasniti. Po noči nastane veter, ter raznese in razpiha ono žrjavico. Poškodovani je bil zavarovan za 300 gl., a škode je več nego za tisuč gl. Pohvaliti moramo Mokronožane, ki so prišli s svojo brizgalnico, a ošteti moramo pa Št. Ruperške nemčurje, ki, čeravno je nočni čuvaj Dolarjevega trabanta vzbudil, češ, da gori, vendar se nijso potrudili iti z brizgalnico na pomoč. Nij mi moč najti dovelj krepkega izraza, ki bi le primerno označil takovo dejanje. Tak sad rodi torej Dolarjevo nemčurstvo? Bode-li vam brizgalnica samo za nemčurske „Feuerwehrtage“? Po krčmah se plazite za Slovenci ter jih dražite s svojim neslanim nemčurskim obnašanjem, a kadar je treba bližnjemu na pomoč, tedaj vas nij blizu? Ker se hudujete, da dobro ime Št. Ruperta s popisom Št. Ruperških nemškutarjev na kant spravljamo, moram vas vendar opomniti, da če kdo dobro ime Št. Ruperta oskrunjuje, ga najbolj Dolarjeva nemškutarska klika

sama. Mi bomo vaša dejanja kolikor jih boste nerodnih in nemškutarskih spravili na dan, tudi v prihodnje v časnikih objavljali. Da zarad par nemčurskih glav cela okolica v slabo ime pride, to je res. A zagotoviti vas moramo, da nikdar s slabim namenom ne objavljamo vaših činov, temveč dobrim vašim sosedom v strahovalen izgled, a vam samim, da se vendar poboljšate ter k svoji slovenski materi vrnete. To vendar nij lepo, da sedaj v skledo, iz katere ste kot slovenski otročiči jedli pluvate, da slovensko mater, ki vas je skrbno dojila, zaničujete in s svojim nemčurskim vedenjem s politično sramoto otovorujete.

Kadar bodedo videli, da ste se odpo-vedali nemškutarstvu, bodedo lepo o vas pisati začeli, potem boste lahko dobro ime samemu sebi in lepi Št. Ruperški okolici pridobili, in mi bodedo potem z združenimi močmi delali na slavo in čast naše občine in naše mile slovenske domovine. A pesen poie: „Strela udri iz višine, izdajalca domovine!“

Namesto umrlega gosp. pl. Jombarda graščaka iz Klevevža izvoljen je v cenilno komisijo krškega okraja g. Raimund Vašič, graščak v Skrljevem pri Št. Rupertu. Veseli nas, da je izvoljen narodnjak, če ravno so nekateri nemškutarji hoteli na vsak način kacega svojih privržencev za ta posel izvoliti. Ker g. Vašič, kot rojen Dolenjec naše razmere dobro pozna in je v cenilnih zadevah bolj skušnen, nego na Kranjsko importirani Dolar, ki v istej komisiji sodeluje, moramo njegovim volilcem čestitati, da so za težaven posel cenilnika, sposobnega moža izbrali. Nadejamo se, da bode gosp. V. dovolj eneržije imel, ter se energično potezal za korist našega uže itak bornega kmeta.

Naj mi bode dovoljeno, da vam poročam o blamaži, katero si je Dolar kot cenilni ud lausko leto prislužil. Neki gozd ie oni D. tako visoko cenil, da ga je cesarski namestnik moral zavrniti ter mu dokazati, da je malo sposoben za cenilnika.

Iz Budim-Pešte 21. aprila [Izv. dop.] Naša vlada postopa proti slovanskim narodom vpravo sistematično. Naj preje lotila se je Slovakov, zatvorivši jim do zadnjega vse narodne kulturne zavode, za Slovaki so prišli sedaj Srbi na red, za Srbi pridejo drugi, brž ko ne Hrvati, itd. lepo posamezno eden za drugim. Kakor v Cislahtaniji, ravno tako tudi v magjarosagu nij slovanska opozicija solidarna, in ta ne-

sloga nadeluje pota Nemcem in Magjarom. „Divide et impera“, v tem leži ves vspeh, ki ga Nemci in Magjari proti Slovanom na tako sigurni način dosežajo. — V naš pro-račun je postavila vlada tudi iznos 300.000 gld. za dogradenje narodnega gledališča v Budim-Pešti. Proti tej stavki sta govorila Srba dr. Miletič in dr. Polit, ter zahtevala naj se ta državni strošek samo na prebivalce magjaske narodnosti porazdeli, ne pa tudi na ime narodnosti neimevše od magjarskega gledališča prav nobene koristi. Mej drugim je dr. Polit posebno to naglasil, da Ogersko kraljestvo nij narodna država, nego država narodnostij. Na to je Tisza, kakor od gada pičen, po konci skočil, ter dr. Politu s tem replikoval, da bi ga dal pri tej priči zapreti, če bi bil to izven drž. zbora rekel. To Tiszovo ponašanje so vsi večji evropski listovi kot neštaktno označili. Nemagjarski narodi ogerske krone pa vedo sedaj, kaj imajo še od „liberalne“ Tiszove vlade pričakovati. Francozki konzul na Dunaji je poslal posebnega moža v Budim-Pešto, da mu v tej zadevi na tanko poroči. Francozki konzuli imajo baje nalogo, da v Avstro-Ogerskej v poddonavskih kneževinah in v Turčiji vzlasti na gibanje slovanskih narodov pazijo, da jih podpirajo, jim svetujejo, če mogoče v brambo vzemejo, in o tem Francozkej vladi poročajo. Francozje dobro vedo, da so vsi ogerski držav-niki za zvezo s Prusijo, in da v tem smislu tudi Andrassy dela. Dokler bode ta mož na čelu zunanjih zadev Avstro-Ogerske stal, se nij nadejati, da se bodedo prusizma rešili in trajno z Rusijo in Francijo proti Prusiji zavezali. Če bi po Andrassyjevej glavi šlo, bi uže zdavnaj tudi v Avstro-Ogerskej imeli boj med cerkvijo in državo kakoršen je denes v Prusiji. Denes vsak ve, da je Bismark Andrassyja na to uže nasnubil bil, ter da je samo Nj. veličanstvo Andrassyja od tega odvrnilo. V cerkveni političnej zadevi je Bismarku sicer nakana spodletela, ne pa v zatiranji slovanstva. V tem pogledu so Andrassy in naši državniki pravi Bismarkovi apostoli pri nas. Bismark dobro ve, da če se Slovani zatiravajo, zatirava se Francija, ki v slovanskih narodih svojega naravnega zaveznika proti pangermanstvu vidi. Naravno je tedaj, kakor sem uže gore napomenil, da se francozki konzuli v naših krajih jako s slovanskim vprašanjem zanimajo. Pri nas se vse ponavlja kakor pred letom 1848., brž

nijsem našel v njem samo malega škapulirčka iz Nazerskega kloštra — napisana je na notranji strani silno stara pesmica, kakor se meni zdi, katere pa Andrejca nikdar nijsem slišal peti. Vsaj on nij znal niti čitati, niti dati od sebe poštenega pevskega glasa, pač pa je umel, preletno poživžgavati. Da, kakor sem zvedel pozneje, v njegovej žvižgi bilo je nekaj Orfejeve blagovzučnosti. Mati so ga namreč navadno kregali, ker je kruha nabasal v svojo malho vselej za do-bra dva — za se i za svojo bevko; pa če je bilo pri hiši kaj malega, bili so mu sama strd, — se vè, ker le Andrejec je mogel z svojo žvižgo utolažiti vse kujavce, ne le do-mače ampak tudi beraške i ciganske.

Sam bog vé, kako je Andrejec prišel k temu važnemu, staremu dokumentu necega cerkveno-liturgičnega značenja, kar Vam kmalo pokažem. Napisala ga je roka, ne-

znajoča ni malih ni velikih pismenih črk, ni malih tiskanih, ampak le velike tiskane, katere so delom rudeče, delom črne i obr-nene na vse štiri strani sveta, kakor se obrača pobič na strehi, če se tepeta mrzljak i jug. Danes Vam pošljem samo dve vrstici zanimivega manuskripta, opominjajočega me na tajnosti kacij črnih, Kolomonskih bukev. Glasiti se:

„Oj ti duša, kak si srečna!
Pojdeš zajter v semrečje.“

Slišal sem praviti, kolikor se morem spomniti, da je ravno tako pesem prerada pela moja rajna tetka Katra, i sicer pela jo je vselej dan pred izpóvedjo bez konca in kraja, da-si v njej jaz ne najdem ni be-sedice o kakej izpóvedi, ni o velikonočni, ni o kvaterni, ni o generalni, i ni o t. d. Na ta dva stiba — druge ohranim še za hujše čase — naredil sem uže srceľomno

homilijo, samo ne vem še, kak bi spravil na svitlo svojega hermafrodita, napisanega v ruskem jeziku, a prepolnenega s rimo-katolicizmom.

Zdaj mi pa naj še kdo kaj reče, da nijsem pridna in ponižna ovčica velike rimsko-katoliške črede. Kako lepi trdni na-meni! Ž njimi bosta gg. urednika ljubljanskih „Voce della veritá,“ ki sta me napala, gotovo bolje zadovoljna, kakor če bi jima v znamenje svojega spoštovanja poslal celo korbico, in to samih struenih jajec, prelepo rudečih i pisanih. Čč. bralci „Slov. Nar.“ pa počakajte malo, da mine dolgočasna tiha nedelja i cveten teden. Čem veselejši bo čas, tem lepši bodo i pirhi za „Svjetloje Voskresenje Gospodnja.“

F. M. Štiftar.

ko ne bodo tudi enaki nasledki nastali. Razlika je samo ta, da so pred letom 1848. na čelu opozicije Hrvati stali, danes pa stoje Srbi. Sicer pa ima Tisza gotovo uže za Hrvate šibo namočeno.

Domače stvari.

— (Gosp. Aleksander Dreo in cesar.) V zadnji seji onega nepostavno sestavljenega shoda, kateri si nadevle ime „kranjske trgovinske zbornice“ je pripovedoval predsednik te skupščine, pri katere volitvi so se, kakor smo uže tolikrat povedali, godile od nemškutarske strani **sleparije in goljufije**, da ga je cesar ogovoril: „Ich frene mich Sie zu sehen“ itd. A to nij res, nego stvar nam je bila od očevideca tako-le pripovedovana. Gospod Aleksander niti nij čakal, da bi ga bil cesar ogovoril, nego šavnil je kar tja v en dan: „Majestät, mit'm Handel steht's schlecht.“ Cesar je z ramo zmajal in dejal: „da sagen Sie mir nichts neues, in Wien ist es auch nicht besser“ in je šel naprej k družemu. To je bila tista slavna reprezentacija gospoda Aleksandra K. in nič drugače.

— (Učiteljsko.) V Ljubljani se je oglasilo ta teden k učiteljske izkušnji 12 učiteljev in 7 učiteljic. Izmej teh delajo 3 učitelji izkušnjo za meščanske šole in 1 učiteljica.

— (Izpred sodnije.) Iz Vrhnike se nam piše: „Vrhnški kaplan g. Anton Fettiš je dobil pri vrhenski sodnji 20 t. m. 35 gld. globe ali pa 7 dni zapora in stroške plačati, kateri 70 gld. iznašajo. Kazen je dobil za voljo tega, ker je učitelja obdolžil, da je „krivo vero“ učil. — Ta prigodek je zopet ilustracija kako nevesele nasledke imajo ščuvanja proti šoli, ki je dan denes najbolj potrebna. Ali bi ne bilo pametnejše in za narod koristnejše ko bi duhovniki sprijaznili se z novimi šolskimi postavami in opustili neresnično sumničenje „krive vere“ ter z učitelji vred v prijateljstvu delali za narodno omiko?

— (Za lepoto.) V sredo je pred ljubljansko sodnijo stal 30 let star kmetijski fant, prava gorenjska korenina, za pričo, ker mu je drug bil ustnice pri sklepih do ušes prerezal. Zahteval je „za izgubljeno lepoto“ 1000 gld. Sodnik ga je baje potolažil, da je še vedno lep, da ga zarastek ne kazi tako močno, in dobil je le 30 gld. za bolečine.

— (Črez poštarja v Borovnici) nam dohajajo pritožbe, da oddaljene ljudi, na pr. one iz Preserjev, s tem trpinči in jim sitnosti dela, da neče drugače pisem izročati, kakor če adresat sam osobno po-nje pride. To nij po nobenem predpisu, zatorej bode poštno vodstvo sigurno poštarja podučilo, da nema strank maltretirati z nepotrebnimi sitnostmi.

— (V Slovensko Bistrico) pride nekov pl. Wurmser za sodeškega adjunkta.

— (Iz Motnika) se nam piše: Pri nas bode kmalu volitev novega župana in občinskega odbora. — Premogokopi so začeli zopet priprave delati za premog kopati. Pravijo, da bodo apnénice narejali in apno, pa cement žgali. Da bi le kaj stanovitnega bilo, da bi ljudje kaj zaslužili. — Spomladne dneve imamo, vedno tople. Suho je uže, da bi le kaj dežja skorej bilo.

— (Vrat zlomil.) V Loki je te dni mlad fant jéz na Sori popravljaj, z jeza v plitvo vodo padel, ter si tilnik ulomil, da je bil precej mrtev.

— (Ormuško učiteljsko društvo.) Pri shodu 4. marcija je predsedoval g. podpredsednik Šmidinger (g. predsednika je neresča v rodbini ovirala.) Govoril je pri zboru g. Žinko o nazornem poduku precej obširno in temeljito, kar je poslušalce zadovoljilo. Pri zboru 1. aprila je predaval društveni predsednik, g. Sijanec, o kemiji.

— (Sveto leto.) Piše se nam: V nekem trgu na slovenskem Štajerskem se je v nedeljo 18. t. m. popoldne ob 3. uri vršila prva procesija sv. leta. Ljudstvo je jelo uže zjutraj dohajati, in krčme so se jele polniti, katerih je v našem trgu 12. Ob 1/2 8. zjutraj so bile uže vse — tudi tiste, ki so navadno prazne — vse žive, in to je trajalo do 2. popoldne. Krčmarji, ki so zaradi sv. leta le malo gostov pričakovali, in se na toliko nepričakovano obiskovanje niso pripravili, tudi tej velikanski množici dostojno postreči niso mogli. Temu je manjkalo prostora, in gostje so bili atlačeni kot slaniki v sodu; drugemu je zmanjkalo kruha, za dobiti pa ga nikjer nij. Najstarejše žemlje so uže šle; saj kmetič je zadovoljen, dražje pa tudi nijso kot po 2 krajcarja. Krčmarjem so taki odpustki (bolje rečeno dopustki) jako po volji, in le želijo, da bi se večkrat ponavljali. Nekateri bi celo radi, da bi se papežu „pitšrihta“ poslala, naj bi se smelo sv. leto večkrat obhajati. Naj bode še kmetič zadovoljen! Misli naj si, da si je po „odpustkih“ dušo očistil, zakaj bi si po dopustkih tudi ne nekoliko žep pa želodec.

— (Za zatrenje živinske kuge) v ptujskem, rogaškem, konjiškem in slovenjebistriškem okraji je lani štajerska deželna kasa izdala 10.954 gold.

Izpred porotnega sodišča.

(Konec.)

Jaka Kokalj je res 7. septembra 1874 v Ljubljano prišel, Jožeta Ušeničnika poiskal v čitalnično restavracijo ga peljal, mu tam najmanj 7 državnih bankovcev po 1 gld. dal, od katerih je Ušeničnik precej en ponarejen goldinar pri opaldi Bobinke za 2 kratki smodki in en goldinar pa pri Lizi Urbajs, ki na starem trgu sadje prodaja, za breskve menjal in je pri prvi 96 pri drugi 88 kr. malega drobiža prejel.

Ko sta Jože Ušeničnik in Jaka Kokalj odšla, je L. Urbajs bankovec bolj na tanko pogledala, ker se jej je uže po vnanji obliki sumljiv dozdeval in ker se je Ušeničnik ko je odšel tudi sumljivo nazaj oziral, kakor bi se hotel prepričati, če ga je nže v možno spravila. V Plavčevo štacuno ga je potem poslala kazat, kjer je g. Anton Mehle spoznal, da je bankovec ponarejen, šla je Liza Urbajs z njim, za onima dvema, in ju došla na Št. Jakobskem mostu. Ko sta od Ušeničnika terjala, naj drugi denar nazaj da, odgovori, da je ta goldinar pravi denar ker ga je še le dan poprej za vojaško plačo prejel, potem vendar seže v žep, a najde le 50 krajcarjev drobiža, čeravno je prej 98 kr. od nje prejel, za to Kokalja nagovori, da naj mu za en goldinar drobiža da, Ušeničnik pa je bankovec nazaj vzel.

Kokalj in Ušeničnik gresta dalje do

konca mosta, od tam gre Ušeničnik na levo v krakovsko predmestje, Kokalj pa v nemško ulico. Mej tem je g. Mehle to naznanil mestnima policajema Mihi Šuberju in Jožetu Riharju.

Jože Rihar gre precej za Ušeničnikom ter ga najde zraven Šventnerjeve hiše pri plotu; ko do njega pride, mu zaukaže, da naj z njim gre in ga vpraša, kam je bankovec dal, katerega je nazaj vzel; ta mu odgovori, da ga je dal tovarišu, vendar ne ve, kam je ta odšel. Ko sta šla mimo hiše najde Jože Rihar za plotom 5 ponarejenih bankovcev po 1 gld. in Ušeničnik je obstal, da jih je prejel od Kokalja, in da jih je on proč vrgel.

Čuvaj Miha Šuber je pa Kokalja na nemškem trgu našel in ko ga je ta zagledal je precej v salendersko ulico zavil. Mestni čuvaj pa gre za njim, ter ga ustavi, Kokalj, precej z roko seže v žep, ter reče, da ima nekaj pisem, in da mora nekaj pri okr. sodnji v Križankih opraviti.

Ko je bil na magistratu v varstvo dejan preiskali so njegovo obleko, ter za 2 gld. 5 kr. drobiža in le še 231 državnih bankovcev po 1 gld. in uže omenjeno pismo Jož. Ušeničnika mej drugimi pismi pri njem našli.

Teh 231 ponarejenih bankovcev in onih 6, kateri so se za plotom našli in onega, ki ga je Ušeničnik pri Bobinki oddal, je za to postavljena komisija pregledala in spoznala da so na navadnem papirju, s tiskom na ploščo ponarejeni bankovci 39 vrste.

Jaka Kokalj in Jože Ušeničnik tajita, da sta vedela, da so bankovci ponarejeni. Kokalj trdi, da jih je od kupcev prejel in sicer od 3 Lahov v 3 zavitkih po 100 gld. Od onih osob, katere je sprejetimi 700 gld. izplačeval, mu je le Matija Jezeršek iz Volč 11 drž. bankovcev po 1 gld. kot ponarejene nazaj prinesel, katere je precej strgal in v ogenj vrgel, ne da bi bil razloček mej pravimi pogledal.

Povprašana, zakaj je Kokalj v Ljubljano prišel, kakšen pomen ima pismo 4. sept. 1874 in zakaj da je Kokalj Ušeničniku 7 ali 8 bankovcev dal, ne znata se zagovarjati. Kokalj je najprej trdil, da je iz lastnega nagiba v Ljubljano prišel, da bi se sešel z nekim Blažem Mušičem, kateri mu je za konja 80 gld. dolžan bil. Blaž Mušič pa pravi, da to nij res. — Pozneje Kokalj, kakor tudi Ušeničnik obstane, da je vsled Ušeničnikovega pisma v Ljubljano prišel, da bi volov nakupil, ker je Ušeničniku naročil, naj poižve za kake volč, vendar tudi oba obstaneta, da tedaj ko je Kokalj v Ljubljano prišel, o volih nič nista menila se in Ušeničnik tudi pravi, da je pisal ono pismo brez ozira na volovsko kupčijo, in da o tej reči sploh nič nij vedel. Zastran onih 7 ali 8 bankovcev, katere je Ušeničnik od Kokalja prejel, pravi Kokalj, da je Ušeničnik prosil zanje, in nij povedal zakaj, Ušeničnik je prvokrat povedal, da mu jih je Kokalj tako dal, pozneje pa, da mu jih je na račun njegove dedovine dal, katero ima pri Kokalju terjati.

Če se premisli, da je Jaka Kokalj v Gorico kupčeval in priložnost imel se s ponarejalcem, sokrivcem ali deležnikom dogovoriti, da je naenkrat precej veliko število takih novih ponarejenih bankovcev imel in da jih je težko pri navadni kupčiji dobil,

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.